

Juryrapport Topkuil 2014

Wie maakte in 2014 de beste voorjaarskuil? Die vraag gaan we vandaag beantwoorden als sluitstuk van een wedstrijd waar ruim 500 melkveehouders aan hebben deelgenomen. Met diezelfde vraag ging de jury van Topkuil langs bij de vier finalisten die na controle van de gegevens bovenaan stonden. De vier finalisten zijn Henk van Harten uit Hoge Hexel, Han Kraaijvanger uit Giethmen, Harm Albring uit Drouwenermond en Pedro Kroon uit Loenersloot. De jury bestond dit jaar uit Jaap Gielen namens Countus, Henk Frederix van OCI Agro, Gerard Abbink van BLGG AgroXpertus, Roel Thelen namens Reesink, Edward Ensing van Plantum en ondergetekende als voorzitter.

Alle vier de finalisten wisten de maximale score van 10 punten te halen op basis van de analyseresultaten van het kuilmonster. Dat betekent een topkwaliteit aan kuilgras. Om uit te maken wie vandaag tot winnaar gekroond kan worden, voerde de jury een vraaggesprek aan de keukentafel met iedere finalist om er achter te komen hoe het management achter hun topkuil in elkaar steekt. Ook werd gevraagd naar hun visie en onderwierp de jury het grasland en het machinepark aan een kritische blik.

De jury constateert dat alle vier de finalisten aan weidegang doen en allemaal al ervaring hebben opgedaan met de kringloopwijzer. Daarmee houden de overeenkomsten ook wel op, want qua type bedrijf en management zijn er grote verschillen.

Pedro Kroon en Han Kraaijvanger hebben in etappes gemaaid. Ze kuilen sneden over elkaar heen in één kuil, om een kuil te krijgen met een goede balans tussen eiwit en structuur. Harm Albring en Henk van Harten kozen er juist voor alles in één keer te maaien en in te kuilen. Om het weerrisico zo veel mogelijk uit te sluiten bemesten ze zwaar voor de eerste snede om zo voldoende ruw eiwit in de kuil te krijgen.

Henk van Harten en Pedro Kroon beschikten volgens de jury over de mooiste grasmat. Daarbij viel de enorme wortelmasse onder een 1 jaar oud grasperceel bij Kroon extra op. Volgens de jury gebruikt Kroon zijn kennis, mede opgedaan tijdens zijn loonwerkactiviteiten, optimaal voor zijn moeilijke percelen met klei op veen. Hij doet op een deel van zijn percelen ook aan wisselbouw met mais en plukt daar optimaal de vruchten van. Harm Albring kiest juist voor een afwisseling van grasrassen op zijn percelen, door enkele hectares in te zaaien met structuurrijkere soorten. Bij Han Kraaijvanger ligt de focus op beweiding en dat was volgens de jury terug te zien in zijn grassenbestand dat hier en daar wat kruidenrijk was. Een aantal finalisten was ook actief met het vernieuwen van de grasmat via doorzaai om zo de genetische vooruitgang van de grasrassen te benutten, maar het viel de jury ook op dat er nog steeds keuzes worden gemaakt voor het oude rassenmengsel BG11. Daar liggen nog mogelijkheden tot verbetering van de graskwaliteit en opbrengst.

Ten aanzien van de bemesting valt het de jury op dat zowel Kraaijvanger als Kroon zeer zorgzaam met de bodem omgaan door het toepassen van drijfmest met de sleepslang. Zo wordt bodemverdichting tegen gegaan. Kroon voegt daar bovendien water aan toe voor een betere benutting. En Kraaijvanger voert de kringloopgedachte al ver door in zijn bedrijfsvoering. Zo strooit hij compost over de roosters om de ammoniak in de mest te binden en tegelijk zijn percelen met extra organische stof te verrijken. Alle vier de finalisten sturen de bemesting duidelijk op basis van cijfers, waarbij opvalt dat Van Harten er voor gekozen heeft om de hele bemesting uit te besteden aan zijn loonwerker. Albring test juist veel zelf uit, doet aan afdraaiproeven en werkt zeer secuur,

maar de jury merkt ook op dat hij de verdeling van stikstof nog kan verbeteren. Bij Kroon en Kraaijvanger adviseert de jury meer aandacht te schenken aan de afstelling van de kunstmeststrooier, waar soms al jaren niet meer naar is gekeken.

Ten aanzien van de mechanisatie valt op dat Van Harten bewust kiest voor het uitbesteden aan de loonwerker. Albring deed dat ook, maar is door zijn zoons nu weer bezig om meer in eigen beheer te doen. Met een duidelijke visie om het inkuilproces meer in eigen hand te hebben. Kroon kuilt hoofdzakelijk zelf in op basis van economische motieven, maar zal in de nabije toekomst vaker de loonwerker gaan inschakelen. En Kraaijvanger schudt en harkt zelf, om controle te hebben over de kwaliteit.

En dit jaar keek de jury ook nadrukkelijker dan bij de voorgaande edities naar de economische afwegingen van de finalisten bij het maken van een goede kuil. Daarbij viel op dat Kraaijvanger er een sterk kostprijsgedreven bedrijfsvoering op na houdt met zijn voorjaarsafkalkende veestapel. Bij Albring is economie betrokken bij iedere afweging. Het vermelden waard is dat hij voor de nieuwe derogatie-eis uit al besloot om minder mais te gaan telen vanwege het in zijn ogen te dure soja. Kroon en Van Harten onderscheiden zich hierop iets minder.

Er zijn veel verschillen tussen de finalisten en die zijn door de jury gewogen. En daar is een duidelijke winnaar uit gekomen. Maar de jury wil hier ook benadrukken dat deze vier finalisten eigenlijk allemaal winnaar zijn, anders stonden ze niet in de finale. De cijfers tonen immers aan dat ze een topkuil hebben geproduceerd. Maar bij de ene finalist was er meer sprake van een strategie die volgens het oordeel van de jury vaker tot een topkuil kan leiden dan bij de ander. De winnaar van Topkuil 2014 is volgens de jury de finalist die de meeste visie en strategie aan de dag legde en daar ook naar handelde. Het is de melkveehouder die niet alles zelf weet maar wel overal informatie over inwint om vervolgens een afgewogen beslissing te nemen.

De winnaar van Topkuil 2014 is degene die met zijn hele familie voor het eerst een voorjaarskuil maakte: Harm Albring.